

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

Entre la lectura i la vida

M'imagino que la diferència que hi ha entre els fets reals i la notícia que en dona la premsa deu ésser molt sovint abismal. Poso com a cas (perquè és el més recent a l'hora d'escriure aquestes ratlles) l'atracament —amb un mort i ferits— que tingué lloc a Barcelona. Segons l'AVUI, el lladre va assaltar una empresa de numismàtica, i segons «La Vanguardia» la víctima fou un establiment de massatge recreatiu que hi ha a la mateixa adreça. Són dos negocis tan diferents que el desconcert és inevitable. Per accentuar la versemblança de cada versió, l'AVUI explica que el lladre, en fugir, va abandonar unes quantes monedes escampades per terra, i «La Vanguardia» ens fa saber que la dona que el delinqüent va prendre com a ostatge —i que finalment fou assassinada— era una col·laboradora de la casa d'esbarjo.

És possible que, ben contat, tot tingui una relació, però de moment, a primer cop de lectura, és difícil de saber a quina carta quedar-se. La importància de la qüestió és relativa, naturalment. Però i si ens passés una cosa semblant amb totes les notícies que llegim? Per reblar el desconcert, ens van dir posteriorment que la bala que va matar la noia no era de l'arma de l'assaltant, sinó d'una pertanyent a la policia.

En un altre ordre de successos, he estat testimoni d'un fet que ha commogut el país a començament d'aquest estiu: els focs de l'Alt Empordà. Tot just alhora amb les notícies divulgades a través de la ràdio, que afirmaven que l'incendi havia començat en un estacionament de cotxes a l'altra banda de la ratlla fronterera, jo —i unes quantes dotzenes de ciutadans com jo—, del país i de l'estranger (turistes estiuencs), contemplàvem desolats uns focs que s'iniciaven a Port de la Selva i a les serralades properes a Llançà. Eren uns focs aparentment «organitzats», estesos al llarg d'una línia que semblava programada i anava de sud a nord, no pas al revés, que és allò que afirmaven les notícies poc o molt oficials. El dia abans, els serveis meteorològics havien anunciat una forta tramuntana per a l'endemà. I ho encertaren plenament, de manera que les condicions eren òptimes per als piròmans intencionats o accidentals.

Les conseqüències han estat desoladores. Ens desfan el paisatge i els mitjans de vida de comarques senceres. Si hi ha algú que es proposa de destruir Catalunya (i la veritat és que tenim motius per a sospitar-ho) aquest capítol dels incendis té una gran eficàcia. Hi ha, certament, els excursionistes costellaires despreocupats i els fenòmens òptics del tros de vidre que amplia la força del Sol i encén matolls. Però els primers cada vegada són menys (s'inclinen a favor dels restaurants, que estalvien feina) i el cas de la lupa incendiària no explica de cap manera la metòdica i simultània propagació del foc.

Aquest mes de juliol darrer, l'AVUI va publicar una carta a la «Bústia» que crec francament reveladora. La signava una senyora de noranta-set anys d'edat, J. Llavallol Gasull, «amb el cap ben clar». Explicava que, fa un parell d'estius, des d'una masia propietat del seu fill i que està voltada de bosc, van presenciar com s'iniciava un incendi. El fill hi va córrer de seguida, mentre hi acudien els bombers. Després de cremar-se unes quantes hectàrees —no ho van poder evitar—, el fill retornà «cansat i brut», diu la senyora. I portava uns pasquins llançats des d'un Land Rover que deien: *El fuego espiritual de la Patria limpiará*, etc.

Trobo que una part de les investigacions s'haurien d'enca-minar en aquest sentit.